

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

→←

Hirdetések
és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager C. ezégnél.

→←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager C. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

A magyar kultúra ünnepe.

Az avarok egykor hatalmas gyűrkét építettek és megtörött azokon a frankok ereje számtalanszor. Bennünket a szlávok karja készül haláltokozó erővel átölelni s az oláhok veszedelmes szívóssága orvul tör reánk. Ezekkel a nemzetietlen nemzetiségekkel szemben, a melyek úgy csavarodnak a magyar nemzeti állam testére, mint Laokoon testére a kigyó, szövetezni kell. Mert a szövetezést akarata: az erő. Az akarat ezen ereje csak úgy válik tevékenynyé, ha módja adódik megnyilvánulásának. Az ország keletén, északon és Dunántul a magyarság már eddig is növelhette a saját intelligenciájának és vagyonának kapacitásával a nemzeti egység erejének kapacitását. A héten megalakult a délvidék kulturegyesülete; most már öt vármegye hivatalosan és szomszédaiak mint szívesen látott vendégek munkálhatnak a délvidék magyarrá és tehát erőssé tételén.

Megszüntek az idők, amidőn a frázisok még hatottak. A ki ma és azután mellét verve kiálltja: „Én szeretem a hazát, te is szeresd a hazát! Éljen a haza! — azt mi többé komolyan nem vesszük. Hanem a ki egyetlen németet megtanít a magyar szóra, avval szívesen szoritunk kezét. Hála Isten, nem a kard dönti el többé a nemzetek sorsát, de nem is a Krupp-ágyú. Az egyetlen tettekkel tényező, a kultúra. Értvén kultúra alatt nemcsak a művészet luxusának fejlettségét, hanem a közműveltség és közjólét azon mértékét, amely a fejlődő eszmék befogadására és megtestesítésére képes. A kultúra emeli a jólétet és a jólét terjeszt kulturát.

Ha a dolgok mélyén rejlő okokat kutatjuk, reájutunk, hogy politikai vívmányaink érték-mérője a nemzeti kulturának az a haladása, amelyet ama politikai vívmány előidézett. Itt nyerünk egy olyan egyetemes szempontot, a melyből az olasz borvámklauzula és a magyar nyelv kötelezővé tétele a magyar ezredekben egyképp elbíráható. Isten ellen való vétek az országgyűlés, azaz a magyar nemzet akaratát oly irányban tenni tevékenyé, a melyből a magyar kulturának fokozása nem származik.

Mert az erőpazarlás. De halálos bűn elmulasztani egyetlen alkalmat, amelyből a magyar kulturára haszon háramolhatnék.

Mi azt hisszük, vannak a magyar országgyűlés életében hónapok, melyek alatt a magyar kulturának annyi szolgálat nem tétetett, mint 1903. december 8-án, egyetlen nap alatt Szeged városában. Aznap alakult meg a Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Küzdeni fogunk hát a nemzetiségek ellen! — mondják sokan. Nem. Mi csak védekezni akarunk az ár ellen, amely veszedelmesen dagad. Nem a sovinizmus csillagzata alatt született az az egyesület, ámbátor az a csillagzat néhány évtizedes pislogás után, újra intenzív fényvel ragyog. Az önfentartás ösztöne sugta az eszmét.

Nem vagyunk ugyan még a szomszédok 14. §-ának a korában, de nem is szabad addig várunk. A magyar faj asszimiláló ereje Árpád óta sosem tagadta meg magát, de mintha a németiséggel szemben holt pontra jutott volna. Sőt mintha az oláhság összetartása legyűrni kezdené azt.

Reméljük és szuggeráljuk reményünket a csüggedőkbe, hogy a D. M. K. E. évszázados jubileumát a pángermánizmus és dákórománizmus fogalmát csak a történelem buvára fogja ismerni. De ezt csak úgy remélhetjük, ha nem az a néhány vezető ember viseli szívében a D. M. K. E.-t — a melynek oltárképe a harminc millió magyar eszméje — hanem minden délvidéki magyar érzésű ember.

Fönnebb azt mondtuk, hogy ez az egyesület nem akar küzdeni. De igenis küzd. Küzd a nemtörődömség, a kishitűség és önzés ellen, hogy az érdeklődés, bizalom és mindnyájunk önzése, a közérdek győzzön. Mert ez az egyesület nemcsak azt célozza, hogy a magyar nyelv és faj szeretete terjedjen oda is, a hol még nincs meg, erősbödjék ott, ahol már megvan. Célozza azt is, hogy a délvidék ipara, kereskedelme és gazdasága összhangos vezetés mellett fejlődjék, gazdagítson minden egyest és minden egyesben az országot.

A Délvidék vérszerződése ez az alakuló gyűlés, mert fogadtuk ott, hogy egymást támogatjuk ezen országrész végleges meghódi-

tásban és a közösen szerzettben mindeneket közösen részesítünk. Az első ezredév első esztendeinek adatott mi magyar hazánk földjének és lakosságának fegyverrel való meghódítása.

A második ezredév első éveinek jut a munka nehezebb fele: kapával, kaszával, tollal és cirklivel meghódítani magunknak e föld termékeit, e lakosság lelkét. Ugy sikerüljön a munka nehezebb fele, mint sikerült a könnyebb!

Karácsonyi iparpártolás.

A karácsonyt megelőző hetekben foly a nagy karácsonyi vásár, hol mindazon czikkeket a melyekkel kedveseinket meglepni óhajtjuk beszerezzük. Nem mulasztjuk el egy esztendőben sem, hogy olvasóinkat unos-untig e bevásárlásaiknál mint valamennyinél általában a hazai iparczikkek pártolására felszólítsuk.

Hiszen nincs az a czikk, még a legextravagansabb izlést is kielégítő, melyek hazánkban szépen és olcsó áron beszerezhetők ne lennének. Hol van tehát a ratio, hogy külföldi ipartermékekre adjuk ki filléreinket, evvel is áldozván a külföldi láznak s megszegényítve a haza bevételét.

A mely ország csak fillérekkel is több pénzt ad ki külföldi ipartermékekért, szükségleti czikkekkért, mint a mennyit a külföld attól az országtól beszerez, vagyis a bevétel túllépi a kivitelet, az az ország gazdaságilag önálló sohasem lehet állítsunk fel bár ezer vámsorompót és millió védvámot is.

A vámsorompót a társadalomnak önmagában kell felállítani, midőn elhatározza, hogy semminemű czikket, történetik az bár a kényelem, a csin rovására, a mely a külföld készítménye, nem vásárol hanem minden igényét belföldi termékekkel elégíti ki. Ha ezután a társadalom e vámsorompó mellett szorosan kitart azt éri el vele, hogy az iparczikkek előállítását, készítői a tökéletesre fognak törekedni s rövid időn belül, a pártolás előnyeit élvezve el is érik.

Kettős czélt szolgálnak így: pártolva a honi ipart, hazafiai kötelességüknek tesznek eleget, másrészt megakadályozzák, hogy a magyar iparos, az iparpártolás hiányában éhen veszszen.

Aktuális az idő most százszorosan, mert a kedvezőtlen anyagi viszonyok, melyek az országra nehezdednek, a gazdasági pangás, mely már évek óta lenyűgöztve tartja társadalmunkat, amugy is kisebbitik a szokásos nagyarányú vásárlásokat. Ha már most a tejjel ebből a kevésből is a külföldnek juttatjuk, nyilván való, hogy a magyar iparos és kereskedő osztálynak el kell pusztulnia s vele az ország önállóságának.

Mert ha mi gazdaságilag más országok alá vagyunk rendelve, úgy fizikai függetlenségünk felett

TÁRCA

Hulló levelek.

I.

Kertünknek lombja hull megint
Búsan dalol az őszi szél — — —
Eresz alján csicseregő fecském
Tavasra vágyik: útra kél.

Minden búcsúzik, minden elszáll
Virág, madár, szellő, sohaj . . .
Mért kell csupán nekem maradnom
Ha boldogságom messze van? . . .

II.

Van még egy két levél
Künn a kerti fákon,
S a szél azokat is,
Úgy rázza, úgy tepi,
Ily sívár világban
Kár is lenne élni . . .

Van még egy két levél
Reménységem fáján,
De az az egy pár is
Le akar szakadni,
Viruló virágom
Hervadt, száraz ágon
Nem akar maradni . . .

III.

Ne költsük, vége, nem lehet már
Felköltetni a holt nyarat!
Virága nincsen, lombja elhullt
Rideg, kopár, mi megmaradt.

Ne költsük, vége! mindhiába
Ébresztgetnök az álmokat . . .
Letűnt reményem csalfa képe
Eredj, ne bolygasd álmodmat!

Dr. Radványné Ruttkay E.

Meg kell halnom!

Irta: Révész Ernő.

Honának hívták és gyönyörű, szép volt.
A mult század derekán az elbeszélés-írók aprólékos gonddal szedegették, ami égen-földön szép van, hogy hasonlatokból rakják össze az imádott lányka báját; de annak az egész irodalomnak teljes tárháza kevés, hogy elmondhassam őt olyannak, aminőnek az én szemem látta.

Huszesztendő voltam és soha olyan szépet az ember életében többet nem lát, mint amilyen szép akkor az asszony.

Ő szintén úgy abban a korban lehetett, inkább valamicskével idősebb. — Nem is igen vett komoly-számba. Más valamirevaló legényember nem volt a faluban, eltrécselt — sétálgatott hát velem szívesen, de amikor a báljainkra Szabadkáról Zomborból kijöttek a fiatal ügyvédek, én — az akkori naplómól idézek — egyszeriben „mellékmondattá süllyedtem“.

A mellékmondatok minden csinját-binját könnyű szerrrel megtanulhatni Laky Demetertől és Névy Lászlóól, de olyan gyászos mellékmondatról az „Írás-művek elmélete“ nem tanít, amilyené én váltam olyankor.

Szerencsére, ritkán volt bálunk és szerelmem egének a felhőt a langy zefírek mihamarabb széjjelkergették. (Most már bevallhatom, hogy ezt a szép mondást Kazinczyból hódítottam el a naplóm számára.)

Sőt a legutolsó tűzoltó-bál véghetetlen boldogságot rejtett részemre: egyik városból sem jött ki senki. Ekkor történt meg az a nagy eset, hogy egy alkalmas pillanatban elcsenhettem a battisztzsebkendőjét.

Az ő édes terhétől összegyűrve maradt a pam-lagon, mikor Dobrádi Gusztó, a patikussegéd táncra kérte s én a drága zsákmányt azon gyűrötten sinkó-fáltam el — ereklyéül.

Én is kísérhettem haza. Utközben pajkosságból elvette tőlem a botomat s mikor a kiskapujukban visszaadta: a sötétben boldogan csókoltam meg a kezétől még meleg fogantyuját.

Ez is volt az utolsó boldog percem.
Másnap vagy harmadnap egy szegedi ur érkezett, akivel ő a palicsi Anna-bálon ismerkedett össze, és az az ur elhozta magával az édesapját is. Nem lehetett a szándékát félremagyarázni.

Csak egy hétig remegtem aggódó kétség között: akkor megtörtént a jegyváltás s a szívem összetört.

Olyan jól van mégis megszerkesztve a testünknek ez a szerszáma, hogy a feükén maradt még egy

örökké Domoklos kardja függ fenyegetőleg, minden percben azzal rettegve, hogy anyagi függetlenségünkkel erkölcsi függetlenségünk is oda vész.

Az iparos és kereskedő osztály jövője és sorsa szorosan összefügg az ország jövőjével és sorsával. Ha az hatalmas és nagy leldületet tud magának szerezni, ha készítményeinek elismerést és védkört tud teremteni, úgy az ország gazdasági haladása is biztosítva lesz. Viszont, ha az iparos és kereskedői osztályt bukni hagyjuk, úgy elveszett még csak a reménye is, egy hatalmas független és szabad jövő Magyarországnak.

Erős a hitünk, hogy minden jó magyar szívén viseli az ország sorsát s igyekezni fog ténykedéseivel odahatni, hogy hazája minél önállóbb, minél hatalmasabb legyen.

Első kötelessége tehát karácsonyi bevásárlásainál a hazai ipart előnyben részesíteni s csak azt vásárolni mindig és mindenkor mit a hármastól s a négy bércz hónapban készítenek.

Mert csak így teljesülhet ama fő vágyunk, hogy Magyarország hatalmas önálló és független nagy hatalommá fejlődjék.

A nép olvasmánya.

Ideje már, hogy a nép izlésének csinosodása, művelődésének fejlesztése érdekében hatalmas akcióval, erős elhatározással lépünk a porondra. Ne legyen az irodalom csak a magasabb, a kiváltságos osztály szolgálatában, hanem hassunk oda, hogy tözsgyökeres, zamatos nyelvzetű írónk helyet foglaljanak az alsóbb néposztály asztalain is és kiszorítsák a mind félelmetesebb arányban szaporodó ponyvatermékeket.

Hiszen bővelkedünk olyan írókban, akik ismerik a nép lelkét s akik hivatalosan volnának, működésükkel nemesíteni, csiszolni a nép megromlott izlését és megtörni, megsemmisíteni azt a vonzó erőt, melyet a ponyvaregények az alsóbb néposztály lelkületére gyakorolnak.

Népünk vajmi kevésbé ismeri a modern és még kevésbé a régebbi irodalmat. Az egy Petőfit kivéve, többi költőink mind vagy teljesen ismeretlenek vagy csak úgy épen híreket hallották. Kit okoljunk ezért? A népet nem. Hiszen — sajnos — sehol a kontinensen nincsenek olyan áldatlan könyvviszonyok, mint nálunk. Klasszikusainkat csakis módos ember szerezheti meg, mert azok méregdrágák, vásárlásukra a szegényebb sorsú még csak gondolni sem mer. Igaz, hogy a hiányt pótolni igyekeznek az olcsó könyv-vállalatok, de a nép izlése már annyira letért a helyes ösvényről, hogy saját jószántából már kezébe sem veszi ezeket a könyveket.

Mikor még ez olcsó kötetek hiányoztak, alig volt könyv, mely a nép olvasási vágyát kielégítette volna. És ezt a sivár helyzetet aknázták ki megbocsáthatatlan haszonleséssel a ponyvairodalom kufárai, hogy borzalmas históriákkal mételyezzék meg a nép fejletlen izlését.

Potom áron eladott füzetekkel kerítették hatalmukba a tömeget, a mely mohó falánksággal szivta be azokat a poshadt, minden erkölcsi alapot nélkülöző történeteket. És abban a lázas kíváncsiságban, a melyikkel az egyik füzetet a másik után vásárolta, nem is vette észre, hogy lassanként mind nagyobb és nagyobb összegeket költött e léha, üres olvasmányra, a mely aláasta, megingatta egész erkölcsi nézetét.

Mennyi egyensúlyát veszített lelkületnek, mennyi bűnök volt eredendőforra mennyi szunyadozó vétkes hajlam élesztője a ponyvairodalom! Mert ha egyszer egy ilyen műveletlen, csiszolatlan lélekbe bevette magát, ott folytatta aknamunkáját mindaddig, míg ez az irtózatos világ teljesen hatalmába nem ejtette; s hamarosan bekövetkezett a hatás, mely minden elképzelhető, csak éppen nem jó volt.

kis remény: valami véletlen, valami csuda megmenthet mindazonáltal. Hiszen megeshetik, hogy a vonat, amely azt az urat Szegedről elszállítja, összeütközik egy másikkal. Oh, ennyicskét igazán megtehetne érettem a gondviselés!

Gyakran meglátogatta a menyasszonyát az a cudar, de a vonatjárás nem tett kárt benne — én azonban nem akartam, nem mertem többé a bálványommal találkozni. Csak estenden ögyelegtem a házuk tájékán s mindössze egyszer-kétszer láttam az árnyékát az ablak kárpitján elsuhanni.

A menyegző délután esett meg s míg az öregeim a násznép között mulattak, én otthon elbucusztam az emlékeimtől: egy Maréchal Niel rózsától, amelyet a Virágregékkel préseltetett le, s attól a zsebkendő-től, amelyet 6 — 6 magá! — préselt össze. Egy levélkém is volt tőle, amelyben a helyesírásnak imádnivaló megvetésével kérte tőlen kölcsönbe a Virágregéket. „Kedves Laci! Tompa virág regét kérem kölcsönbe, az én cselédél üdvözlélem — Ilona“.

Az apám forgópisztolyát vittem el és két levelet tettem a zsebbe. Az egyikben arra kértem az édesanyámat, hogy azokkal az ereklyékkel együtt temessenek el, a másikban pedig lapidárisan ennyit írtam csak: „Ilona! Én a maga halottja vagyok.“

A szabadkai országút felé tartottam. Málabusan szittam magamba a mi talunk porát, amelynél jobbitur por nem terem sehol és még egyszer módom nyitott hallani a mi toronyunk harangjának a kongását. Nincs a világon több ilyen szép harangzó.

A kalvárián tőpördött anyóka térdelt: az utolsó ember, akivel találkoztam. Egy szempillantásnyira tétováztam, ne boruljak-e én is oda a kereszt elé?

Az irodalomnak ez ellen a beteges irány ellen fel kell venni a harcot és megsemmisítve, lehetetlenné téve azt, meg kell javítani az alsóbb néposztály megromlott izlését. Iró és kiadó kölesönös buzgalommal, vállvetve működjenek közre a cél elérésében.

Régebbi és élő nemzeti írónk műveiből, mint például Josika, Jókai, Gárdonyi, Tömörkény, Pósa és sok más munkáiból állítsanak össze ilyen füzetes kiadásokat, a melyeket házról-házra terjesszenek. Ne haszonlesés, de hazafiai önzetlenség vezérelje ezt a magasztos, dicséretreméltó vállalkozást.

A nép fogékony és hamar fölismeri azt a nagy különbséget, a mely a két olvasmány között fennáll, izlése gondolkodása nemesedni fog s önérettel fordul majd el attól a beteges iránytól, amely olyan sokáig uralkodott rajta.

Elég nagy hiba volt a népet eddig is ily tekintetben elhanyagolni, mert a nép illetlen nevelésének elmulasztása hatalmas vád ellenünk.

Nagy feladat vár a népies irodalomra: visszazserezni az elvesztett olvasóközöséget, megjavítani műizlését és meggátolni a ponyvairodalom terjedését. Nagy misszió ez, de csüggedetlen lelkesedéssel, ernyedetlen buzgalommal siker koronázza majd a bátor harcosokat.

A költő a nép prófétája, neki isteni küldetése a népet oktatni: a szépre, a jóra és az igazra!

H I R E K.

Kérclem. Bár egyelőre az el. iskolák zárva vannak még a városunkban uralkodó ragályos betegség miatt, és ennél fogva karácsonyfa felállításától el kell tekinteni, a „Pancsovai róm. kath. Nőegylet“ mégis indítatva éri magát könyvörödmányokat gyűjteni azon szegény iskolás gyermekek javára, kik vagy árvák, vagy kiknek szülei betegség vagy egyéb munkaképtelenség miatt nincsenek azon helyzetben, hogy kedves gyermekeiket a legszükségesebbel is megvédjék a zord tél viszontagságai ellen.

A nőegylet tehát azon kérelemmel fordul a jobb sorsban levő szülőkhöz és gyermekbarátokhoz, hogy bár mily csekély adományaikkal a hálás szegények nyomorán enyhítsenek.

Hitsorsainknak már oly sokszor kipróbált jótékonyasága bizonyára ezuttal is szívesen áldoz a jótékony-ság oltárán, hogy ezáltal a szegény iskolás gyermekeknek örömet szerezzen. A gyermekek felruházása az iskolák megnyitása után fog történni.

Gyűjtőívek, szíveségből a következő helyeken fekszenek föl: 1. A rom. kath. egyház irodájában; 2. Bauer Ferencz úrnál; 3. Graff P. János úrnál; 4. Mayer Ferencz úrnál; 5. Wrany Cosmas úrnál. Az adományok nyilvánosan nyugtáztatnak.

Személyi hír. Bajsai Z á k ó Milán főispán tegnap este érkezett vissza budapesti, illetve verseczi utjáról.

Városi tisztújítás. Lapunk zárta előtt vettük a hírt, hogy a városi tisztújítás okvetlenül még decz. hó folyamán fog megtartatni. A pályázati határidő december 25-én jár le.

A „Parkegyesület“ választmánya hétfőn, decz. 14-én délután Huber János elnöklété alatt ülést tart, melyben a jövő évi munkaprogramm fog megállapitattani.

Kiállítási hírek. A pancsovai ipar- és mezőgazdasági kiállítás végrehajtó-bizottsága szerdán, decz. 16-án d. u. 3 órakor ülést tart a város háza nagytermében. A különböző albizottságok indítványai fölött fognak tanácskozni illetve határozni. Legfontosabb az építési albizottságnak javaslata, mely szerint a kiállítás helyéül a Népkert volna a legalkalmasabb.

Uránia előadás. Ma vasárnap este 6 órakor az áll. polgárliskola dísztermében rendkívül érdekes est lesz. Előadásra kerül: „A magas Tátra és környéke“ 52 vetített képpel. Az előadás hétfőn este 6 órakor megismételtetik. Belépési díj 20 fillér, nyomtatott szöveg 10 fillér.

Én érettem nem szevedett a Megváltó: nekem magamnak kellett a keresztet viselnem — sietve osontam tovább.

A dülönton elkanyarodtam a Gát felé. Leültem a szélre és magam mellé helyeztem a pisztolyt. Körülnéztem: sehol senki, hála Istennek. A parttól egy pár béka cuppant a vízbe, amelyet fenéig láthatni. Egy csibor uszkált benne és néhány pőca. A nád közül kihallatszott a vizek muzsikája s a hanyatló nap világában cik-cakra táncoltak a szunyogok és fényeshátú legyek.

Elméláztam. Az életem eseményei sorra megújultak bennem s igazán szégyelleni való, hogy a halál révpártján nem jutott eszembe, milyen vigasztalan gyász borított azokra, akiknek én vagyok a legdrágább kincse. Nem az apám, nem az édesanyám körül jártak a gondolataim, az ő képével volt tele a szívem, amely hallhatóan dobogott a semmivélétel kapuja előtt.

A hunyó nap vörös tányérjába tekintettem és — egy szempillantás alatt esztendőkre való okosodtam.

Hát ugyan miért?

Minden a régiben fog maradni. A békák, a csibor, a pőcák tovább folytatják az uszkálásukat, a nádas susogni fog, a szunyogok tovább zenélnek s a fényeshátú legyek zümmögni fognak, mint most.

Semmi, semmi sem fog a világban megváltozni. Ő is elutazik az esti vonattal és minden, de minden egyfelekké folyik tovább, akármilyen lesz én velem, éppen csak én nem leszek többé: igazán nem érdemes meghalnom.

Egy havi közigazgatás. Városunk közigazgatási bizottsága december 9-én tartotta havi ülését Mat-tanovich Adolf polgármester elnöklété alatt. A városi közigazgatás tevékenységéről tett jelentés szerint a tanácsnál a novemberben befolyt 1627 ügydarab-ból elintéztetett 1555, hátralék 72; — elnöki ügy beérkezett 195, elintézve lett 185, hátralék 10; — az adóhivatalhoz beérkezett 732 ügy, elintézték 682-öt, a hátralék 50; — a számvétséghez érkezett novemberben 384 ügy, régiebb hátralék kitett 460, összesen 843 drb, ebből elintéztetett 387 ügydarab, a hátralék 456; — a mérnöki hivatal 227 ügydarabból elintéztett 192-öt, hátralék 35; — a rendőrkapitánysághoz érkezett közigazgatási ügy 788, elintézést nyert 722, hátralék 66; kihágási ügy volt 259, elintézték 249-et, a hátralék 10, büntenyítő ügy volt 59, elintéztetett 54, hátralék 5; — az árvaszéknél volt 1235 kiskoru illetve gondnokolt; — a gyámpénztár állása kitett: készpénzben: 29678 kor. 76 fill.; pénzintézeti letél és értékpapírban: 38149 korona 33 fill.; adólevélben: 504111 kor. 33 fill.; a kir. adóhivatalnál letétben: 36661 kor. 96 fill., és drágaságokban 2631 k. 58 fill. — A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint január-novemberben befizettetett áll. egyenes adóban 287.735 kor. 54 f.; az 1903. évi hátralék 115.224 kor. A f. évi november hónapban a befizetés 3507 kor. 35 fillérral nagyobb, a január-novemberi befizetés pedig 31563 kor. 43 fillérral kisebb mint a múlt év hason szaká-ban. — A főorvos jelentése szerint novemberben elhalt 41 egyén, köztük 23 férfi és 18 nő. May Márk azon indítványára, hogy az adóösszeírás városi adó-tisztek végezzék, mert az által, hogy nem szakemberek végzik az összeírást később igen sok reklamáció válik szükségessé, — az elnöklő polgármester kijelentette, hogy minden lehető el fog követelni, hogy az adóösszeírás minél pontosabb legyen. Dr. Scesitinsky Adolf a következő indítványt tette: mintán több ízben előfordult, hogy egy és ugyanazon személy mint esküdő majdnem az év minden állászakára sorsoltatott ki, intéztessék felterjesztés az igazságügyminiszterhez, hogy 1897 évi XXXIII. t. cz. 7. §-ának 9. pontja helyben is alkalmaztassék. Felterjesztés intéztetik.

Pótérettségi. A helybeli áll. felső kereskedelmi iskolában a múlt héten tartatott meg a pótérettségi vizsga. Mint ministeri biztosok dr. Kövesligethy Radó egyetemi tanár és Stumpfoll Ede tésavári ipariskolai igazgató működtek. A négy vizsgáló közül Engler Gusztáv, Petrovics Lyubomir és Scarba András eredményesen tett érettségit, egy pedig júniusig visszavetttetett.

A „Tanító Sorsjáték“ huzása, mint hivatalosan értesítenek bennünket, dec. 23-án visszavonhatatlanul meg fog történni. A sorsjegyek tekintettel arra, hogy a főnyeremény 30.000 korona értékű gyémántkőszers s a többi 999 nyeremény is mind nagybecsű értéket képviselnek és hogy a sorsjáték tisztja jövedelme a tanítóegyletek jótékony intézményei s a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Segítőlapja“ javára fordítanak, igen kellendők s ma már nem sok sorsjegy vár eladásra. A sorsjegyek minden dohánytőzsdeben kaphatók, ára 1 korona.

Jótekonyczélú mulatság Beresztőczon. Beresztőczon folyó hó 5-én a szegény iskolás gyermekek javára mulatságot rendeztek, mely a maga nemében páratlan s igazán követésre méltó. A községi jegyző kezdeményezésére összeállott a maréknyi uri társaság s öt nap alatt befejezték munkájukat: az összeállított program fényes dicséretet aratott a környékről is összesereglett uritársaságnál és a szegény falusi gyermekek ruházatára hetven korona maradt. Az ez alkalommal összeállított dalkör, mely áll: a községi jegyző, orvos, tanítók, segédjegyző, községi írők és a kereskedőkből, megfogadta, hogy a szegény iskolás gyermekek érdekében továbbra is együtt marad és a tél folyamán többször rendez mulatságot. A program fénypontja volt Petkovics Ilonka k. a. helyettes tanítónő szavalata, ki Vörösmarty „Szép Ilonka“-ját szavalta Siebold Sarolta tanítónő kisasszony zongora kísérete mellett. Petkovics Ilonka kisasszony ezuttal

Végigfutott rajtam a hideg s hirtelen talpra ugrottam.

Végképp magamhoz tértem. Elszégyentülve emeltem föl a pisztolyt és ráfogtam a nádasra. A sárkánya csettent: de a pisztoly nem sült el.

Mind a hat töltés ki volt löve; csak az üres, rozsdás hüvelyek maradtak-benne.

Elmosolyodtam: lám az Isten is azt akarta, hogy így történjék...

Másnap reggel pedig, mikor a Zsuzsi a szobám ablaka alatt a cipőkkel vesződt, hallom, hogy a kisbérést odahívta eszmecserezni az állapotjukon.

Hol a pokolban kujtoroghatott az urfi? Nézd, hogy besározta a cipőit!

Mindezek pedig annál fogva jutottak most, tizenhét esztendő múltán eszembe, hogy tegnapelőtt Szegeden jártam és meglátogattam az Ilonáékat. A maradék-időmet nem tudtam másként agyonütni. Ott fogott ebédre és nagyon sajnálta, hogy az ura „el van utazva“. A stilszítika még most is gyenge oldala, egyebekben azonban szépen meggyarapodott. Tokát is eresztett: alig mertem ráösmerni.

A gyermekek szörnyen neveletlenkedtek, az ebéd éppenséggel nem volt valami sikerült. Kedveskedett ugyan: toldásul — azt mondotta, hogy sajátkezűleg — hevenyészett káposztáskockát, de azzal is ki lehetne engem éheztetni Európából.

Már csak nagyon jól történt az tizenhét évnek előtte úgy, ahogy történt.

is tanujelét adta annak, hogy pár hónapi itt léte alatt kedves, hasznos tagja a magyarosodást szolgáló társaságnak. Ha Beresztócson így szolgált volna eddig is a tanügyet, bizonyára több örömben lett volna részünk. Igen sikerült volt Siebold Olga tanítónő kisasszony és Zellenkovicz Ferencz úr dialógja: „Egy baleset.“ Búske öntudattal láttuk ezen a mulatságon, hogy ha a magyarosodás előmozdításáról van szó (mert a műsor tisztán magyar volt) az ellentétek eloszlanak, s csak lelkesedés, egyetértés és összetartás dominálta az estét nagy örömeire úgy a helybelieknek, mint a vidékieknek. Az alkalmi dalkör vezetéséért és a szép dalok tanításáért Márai Béla igazg. tanítót illeti köszönet.

A népkönyha helyisége. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Faragó János kir. segédtanfelügyelő felterjesztésére jóváhagyólag tudomásul vette, hogy a pancsovai áll. polgári leányiskola részére megvett épület a népkönyha céljaira ideiglenesen átengedett.

Iskolatársak szövetkezése. Knyaskó Lajos nagybecskereki áll. polg. és felső kereskedelmi iskolai igazgató 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából december 20-án az ottani felső kereskedelmi iskola végzett növendékei „Iskolatársak szövetkezése“ cím alatt létesítendő egylet alakuló közgyűlését tartja, mely iránt az iskola volt növendékei ritka lelkesedéssel érdeklődnek, úgy hogy a december 20-án tartandó közgyűlés inpozánsnak ígérkezik. Az eszmét Knyaskó Lajos igazgató vetette fel és ápolta egész odaadással. Az előkészítő bizottság a szövetkezés elnökét egyhangulag Knyaskó Lajost fogja ajánlani az alakuló közgyűlésnek.

Uj kiállítók. A jövő évi kiállításunkra újabban a következő iparosok illetve magánosok jelentkeztek mint kiállítók:

Lakatos: Antoni Antal; bogár: Sohl Henrik, Sohl János, Velicskovicz Dezső, Csernek Jakab; kovács: Szabó István, Závics András, Geissler József, Schatz Frigyes, Tyoszyt Vazul; kádár: Wolf Péter; asztalos: Sklena György, Besemer Gottlieb; cipész; Fogl József, Janoschitz János, Stankov Milos, Harnecker Antal, Mikulics Lipót, Noriszán István; férfi szabó: Brust Jakab, Frey Gusztáv, Damjanics Péter, Pflug Károly; női szabó: Heyl Ede; mázoló: Weinert Antal, Richter Antal; fűtés: Loch Alajos; hentes: Binder Hugó; szobafestő: Bergholz Frigyes; czimfestő: Mayerhoffer Antal; kárpitos: Häussler Hugó; virágár: Mayer Mária; élőmehék és méhkasok: Mandrinó György; pálinkafőző: Abt Antal; fehérnemű varró: Pollák Katalin; mézeskalácsos: Miszkovics Kuzman; — lakatossegéd: Antoni Ferencz; virágár: Radda Irén, Milutinovicz Dragina, Nádor Gyuláné, Gadjanszky Lyubica, Szabó Anna, Dr. Gross Dezsőné, Dragomirovics Olga, Scherter Hermin, Wraza Hilda, Kohen Róza, Kohen Sarolta, Kazur Karolin, Juba Paula, Glatz Aranka, Fischgrund Irma, Freund Betti, Szokolay Matild, Mladenovicz Magdolna, Rack Jánosné, Mayer Stefánia és Paula. Eddigél 297 pancsovai kiállító jelentkezett.

Dalestély. A „Pancsovai izr. templom-dalestély“ dec. 19-én a „Trombitás“ szálloda nagytermében táncszal egybekötött dalestélyt rendez a következő műsorral: 1. Aggház: „Fényes csillag“, férfikar. 2. Storch: „Nachtzauber“, férfikar. 3. Meyerbeer: „Schattentanz“, zongorán előadja Pollák Teréz k. a., a budapesti zeneakadémia növendéke. 4. Huber K.: Magyar népdalok, férfikar. 5. Speidel: Die du mein alles bist, szóló-quartett. 6. Erkel F.: Takorodó, férfikar zongora és dobkísérettel. B-letidij: személyjegy 2 kor. c-aládjegy 4 kor. A pártoló tagok belépti díjat nem fizetnek. Külön meghívók nem küldetnek szét. Kezdeté este 8 órákor.

A vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény módosítása. Hieronymi, kereskedelmi miniszter a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényt módosítani óhajtja. Az eddigi rendszer megszüntetése mellett minden vasárnap déli 12 óráig lennének az üzletek nyitva; július—augusztus hónapokban pedig egész nap zárva. A vásári intézmény Budapest egész területére megszűnne. Az erre vonatkozó tárgyalások már folyamatban vannak és a miniszter utasította ezen ügy előadóját a megfelelő törvényjavaslat kidolgozására.

Iskola megnyitása. A szerb polg. leányiskolában holnap a tanítás újból megkezdődik.

Felfektetett névjegyzék. Az iparhatósági megbizottaknak választható, illetve ezeket választó iparosok és kereskedők névjegyzéke decz. 13-tól 20-ig a rendőrkapitányságnál közbetekintésre fel van fektetve.

Érdekes belügyminiszteri határozat. Jász-Nagykunszolnokmegye és megyei közkórház építési céljaira 240.000 K. törlesztés kölcsön felvételét határozta el. A belügyminiszter most ezt a határozatot, azzal az indoklással, hogy törvényen kívüli állapotban élünk, megsemmisítette.

Figyelmeztetés a postai csomagok czélszerű csomagolása, helyes czímzése stb. tárgyában. A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és czímzésre vonatkozó postai szabályokra betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszer, más tárgyakat egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra falada, vesszőből főtt kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használható. Vászonn vagy papir-

burkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviasszal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használható. 3. A czímzésnél kiváló gond fordítandó a czímzett vezeték és keresztnevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.), továbbá a czímzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények czímzeteiben ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kitéendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A czímzett magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a czím fatáblácskára, bórdaabrara vagy erős lemezpapírra írandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírlapokra irt czímeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a czímirat összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve, arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő czímirat leesne, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő czímirat felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a czímíraton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (húsmeum, szesz italok stb.) tartalmazó csomagok czímzeteire, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonna 1 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

A vörhenyjárvány a múlt héten némileg csökkent. Decz. 12-én tizenegy házban 17 beteg volt. A betegek száma 4-gyel apadt.

Razzia. Csütörtökön éjjel a rendőrség razziaát tartott, mely alkalmal 31 egyént vett pártfogásába. Ezek közül 17-et elzárásra és a város területéről való kitéltására ítélték.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkoroknál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitértő háziszerré jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

Helyi hajómenetrend. A Dunagőzhajótársaság értesítése szerint a helyihajó október 1-től 1904. év márczius 31-ig a következőképp fog Pancsovát—Zimony között és viszont közlekedni. Pancsováról—Zimonyba indul d. e. 9^{1/2} és d. u. 2^{1/2} órákor. Zimonyból—Pancsovára indul reggel 7 és déli 12 órákor.

Hirdetések.

768. szám
v. h. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. járásbíróság 1903. évi Sp. I. 197 sz. végzése következtében Dr. Grosz Dezső pancsovai ügyvéd által képviselt Schwitzer Jenő javára Geber Tamás és társai ellen 600 kor. s jár. erejéig 1903. évi június hó 13-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1040 kor. becslült kocsik, lovak és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. bíróság V. 538/1903. sz. végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi április hó 6. napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 115 kor. 90 fill. bíróság már megállapított és 3 kor. 70 fill. árverés kifizetési költségei erejéig Beresztócson adások lakásán leendő eszközösére 1903. évi december hó 17. napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik azzal, hogy ezen napon alap- és felülfoglaltatott követeléseire erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna — megtartatni jog és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1903. évi december hó 17-én.

Argay Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

1-1

15872. szám.

1903.

Pályázati hirdetmény.

Pancsova város törvényhatósági bizottsága a folyó hóban tartja tisztújítását, mely alkalmal a következő állások lesznek választás útján betöltendőek:

Hat évi megbizatással:

	Évi fizetés	lakpénz
Polgármesteri állás (egyuttal árvaszéki elnök)	6000 K.	1200 K.
Főjegyzői állás (egyuttal árvaszéki előadó)	3600 „	600 „
Katonauigri tanácsosi állás (egyuttal árvaszéki elnök)	2800 „	600 „
Adóügyi tanácsosi állás	2800 „	600 „
Gazdasági tanácsosi állás	2800 „	600 „
Tisztai főügyési állás (magányakorlat megengedve)	2400 „	— „
Aljegyzői állás (egyuttal községi bíró)	2000 „	480 „
Pénztárosi állás	2400 „	480 „
I. Rendőralkapitányi állás	2000 „	480 „
Pénztári ellenőri állás	1800 „	480 „
Közgyámi állás	1800 „	480 „

Élethosszigan:

Számvevőszégi számtisztai állás	1600 K.	300 K.
Tanácsi irnoki állás	1400 „	300 „
Rendőrségi irnoki állás	1400 „	300 „
Marhatörzskönyvvezető irnoki állás	720 „	és a járulati díjak

A főjegyzőtől és a katonauigri tanácsostól jogvégzettség és jogtudományi államvizsga, a másik két tanácsostól jog- vagy államtudományi államvizsga, a pénztárostól és ellenőrtől középiskolai érettségi és államszámvitel-tani vizsga, a rendőralkapitánytól államtudományi államvizsga, a többiekétől az 1883. évi I. t.-czikben meghatározott képesítés kivánatik meg.

A pénztáros és ellenőr évi fizetésével fölérő óvadékok tartozik letenni.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy a fentiek értelmében és az eddigi alkalmaztatásukat, korukat, egészségi állapotukat és előéletüket is igazolván, felszerelt pályázati kérvényeiket — hivatalban lévők főnökük útján — folyó hó 25-éig bajsai Zákó Milán főispán urhoz Pancsován küldjék be, megjegyezve, hogy azok, a kik az itthelyt divó német és szerb nyelvet is bírják, előnyben reszesülnek.

Pancsova th. város tanácsától, 1903. évi decz. hó 11-én.

Mattanovich Adolf,

polgármester

1-1

17369. szám.

1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. t.-szék mint tkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Herzog Gyula és társa pancsovai lakos javára 100 kor. tőke, ennek 1903. évi július hó 1-től járó 5% kamata, 31 kor. 20 fill. eddigi 14 kor. 30 fill. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-cz. 146. §-a alapján értelmében Mojsze Maxim homolici lakos ellen a Homolicz községben fekvő és homolici 2769. sz. tkvben foglalt: 1) 957. ö. i. sz. házra és 165 □-ól házhelyre 224 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Homolicz községben 1903. évi december hó 31. napján d. e. 9 órákor fog megtartatni a következők egy a tkvi hivatalában mint Homolicz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.
3. Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 22 kor. 40 fill. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Pancsován, 1903. évi október hó 26-án.

Áts-Nagy,

k. t. albiró.

1-1

Jelentés.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy úgy mint eddig, az idén is a legszebb

fenyő-karácsonyfákat

tartom raktáron, továbbá elsőrendű rózsa-burgonya, szegedi tarhonya, paprika, elsőrendű stokerai lencse, borsó, dió, szilva, úgyszintén minden a liszt és hűvelyes vetemények neméhez tartozó árúkból kiváló minőségű készletet tartok.

Kitünő tisztelettel

Wrany Kozma.

3-1

Ferencz József Keserűvíz

az egyedül elismert
kellemes ízű ter-
mészetes has-
hajtószer.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. törvényszék 1901. évi 6108 és 6107. számú végzése következtében Feymann Gyula pancsovai ügyvéd által képviselt Osztr. Magy. I. ált. tisztviselő egyeslet javára Radoszavlyevics Mária ellen 2000 kor. s. jár. erejéig 1901. évi szept. hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1520 kor. becsült butorok, zongora, varrogép, tükrök, lámpák és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésén eladatnak.

Mely árverésnek pancsovai kir. bjbíróság V. 1192/1903. sz. végzése folytán 2000 kor. tőkekövetelés, ennek 1900 évi márc. hó 13. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj — eddig összesen 169 kor. 80 fill. bíróság már megállapított és 5 kor. 40 fill. árverés kitűzési költségei erejéig Pancsován adós lakásán leendő eszközésére 1903. évi december hó 18-án d. e. 10 óra határidőül kitézetik azzal, hogy ezen napon alap és felülfoglaltatók követeléseire erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna megtartatni fog és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Pancsován, 1903. évi december hó 5-én.

Argay,
kir. bírósági végrehajtó.

1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. járásbíróság 1903. évi Sp. III. 275. számú végzése következtében Feymann Gyula pancsovai ügyvéd által képviselt Mayer Ferencz fiai javára Vukov János és Borhála ellen 400 kor. s. jár. erejéig 1903. évi július hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 766 kor. becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverésén eladatnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. bjbíróság V. 1096/1903. sz. végzése folytán 400 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi július hó 19. napjától járó 5% kamatai, — eddig összesen 76 kor. 80 fill. bíróság már megállapított és 4 kor. 40 fill. árverés kitűzési költségei erejéig Pancsován adósok lakásán leendő eszközésére 1903. évi december hó 18. napjának d. e. 9 óra határidőül kitézetik azzal, hogy ezen napon alap és felülfoglaltatók követeléseire erejéig is — a mennyiben kielégítési jogot nyertek volna megtartatni fog és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Pancsován, 1903. évi december hó 5-én.

Argay,
kir. bírósági végrehajtó.

1-1

Temesvári vásár-hirdetés.

Az ideai temesvári Szt.-Miklós országos vásár

f. évi december hó 17-től bezárólag december hó 21-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra, decz. hó 17-től csütörtökön reggel 5 órakor kezdve **meg van engedve.**

Temesvárott, 1903. évi november hó 28-án.

A városi főkapitányságtól

2-2

Bandl Rezső,
főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés-vásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi és iparvásár.

Mindennemű JÁTÉKSZEREK

dús választékban

kaphatók

Máy Márknál

Pancsován.

3-2

Pancsovai

* látképes levelezőlapok *

(legújabb felvetelek)

igen szép egy- és többszínű fotolitografiai kivitelben kaphatók

Wittigschlager C.

könyvkereskedésében, Pancsován.

Egy régi jó háziszser

melynek egy családban sem szabad hiányoznia: a mindig jól bevált

Hess Ernő féle

Eucalyptus

garantált tisztaságú, 12 év óta egyenesen Ausztráliából behozott természetes készítmény. Németországban és Ausztria-Magyarországban törvényesen védve. Olcsó ára. 1 kor. 50 fill. eredeti üvegenként, mely igen sokáig eltar, mindenkinek lehetővé teszi annak megszerzését az egészség elnyerésére és a betegség elkerülésére.

1500-nál több dicsérő- és elismerő-

levél érkezett hozzám — kéretlenül — oly kigyógyultaktól, kik

szakgatásokban, hát-, mell- és nyakfájásban, zsába, légzési nehézségek, nátha, fejfájás, a belső nemek szervek megbetegedése, idült sebek, bőrbetegségek és egyéb bajokban szenvedtek.

Senki se mulasztja el, megküldeni magának azon nagyfontosságú könyvet, melyben az Eucalyptus-készítmények pontosan le vannak írva s hogy azoknak a fentemlített betegségekkel való, sokoldalú eredményes alkalmazása miként történik. Ezen könyvet a szenvedők érdekében bárhova teljesen ingyen küldöm meg s abban az olvasó meggyőzése végett, gyogyultaktól származó, bizonyítványokat nagy számban tettem közzé. — Klingenthal i. Sa. (Szászország).

Hess Ernő

Eucalyptus-behozatala.

Kértek a védjegyre szigorúan ügyelni. **Raktár Pancsován:** Radda Frigyes és Georgievits István urak gyógyszerüzében.

26-25

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerüzében kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. **Richter F. Ad. és társa,** csász. és kir. udvari szállító. **Rudolstadt.**

SZOLOLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajtákat ültet, azok bőven ellátják házukat az eg szőlőérés idején a legkínzóbb muscatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbsé disze, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalja az egyébre használható részekből. Ez a leghálátatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. **Cím:**
Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Diätetikus szer!

Gyomorbajosoknak!

Mindazoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, avagy túlforró vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendetlen életmód által maguknak gyomorbajt, mint:

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalom, nehéz emésztést vagy elnyálkásodást

szereztek, ezennel egy jó háziszser ajánlatik, melynek kitűnő hatásai már évek hosszú során át kipróbáltattak. Ezen szer az

Ullrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatású füvekből jó borral van készítve, mely erősíti és élénkíti az emésztő szervezet. A növénybor megszünteti az emésztési zavarokat s elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatával legtöbbször még csirájában elfojtható minden gyomorbántalom. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybort idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: **fejfájás, felbőffenes, gyomorégés, felfuódás, emélgés hányással,** mely bajok krónikus (elavult) gyomor bajnál különösen heve-en jelentkeznek, nehányszori ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint **szorulás, kölikafájdalom, szívdobogás, álmatlanság,** valamint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) növényborral gyakran igen hamar megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéshetenséget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Száraz, sápadt arczszin, vérhiány, erőt-

lenség legtöbbnyire a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiánnyal, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlan éjszakkal lassan elsatnyulnak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült életerőnek új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, siettetti a vérképződést, csilapítja a felizgatott idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható üvegenként 3 koronáért és 4 koronáért Pancsova város gyógyszerüzében, továbbá, Homolicez, Bresztovác, Belgrád, Zimony, Bataj-nicza, Új-Pázua, Ó-Pázua, Glogon, Almás, Franzfeld, Réva Újfal, Román-Petre Károlyfalva, Alibunár, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes Kubin, Szeindrő, Pozsarévác, Aleksandrovác, Palánka, Parozány, Arangjelovác, Mb. Valjevo, Obrenovác, Sabacz, Sasinski, Mitrovicza, Lacarak, Ruma, Ireg, India, Új-Karlóca, Slankamen, Titel, Perlasz, Farkasd, Tor.-Sziget, Ozora, Tor.-Vásárhely, Dobricza, Kevi-Szöllős, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vrascevgáj, Fehértemplom, Palánka, Gradiste, O-Moldova, Új-Moldova, Petrovác, Svilajnac, Kragujevác, Grn. Mila-novác, Reska, Loznicza, Janja, Bjelina, Erdevik, Cserevicz, O-Futtak, Karlóca, F-Kovil, Pétervárad, Ujvidék, Versecz stb. gyógyszerüzében, valamint Magyarország és Ausztria-Magyarország minden kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerüzében. Azonkívül a pancsovai gygyszerüz szétküld 3 és több üveg növénybort eredeti áron Ausztria-Magyarország minden részére.

Utánzatoktól óvakodjunk.

11-11

Kérjünk határozottan

Ullrich Hubert-féle növénybort.

FŐRAKTÁR Pancsova részére RADDA FRIGYES gyógyszerüzében az „Angyalhoz”.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!